

ROMANTIZAM I REALIZAM U SRBIJI

ROMANTIZAM

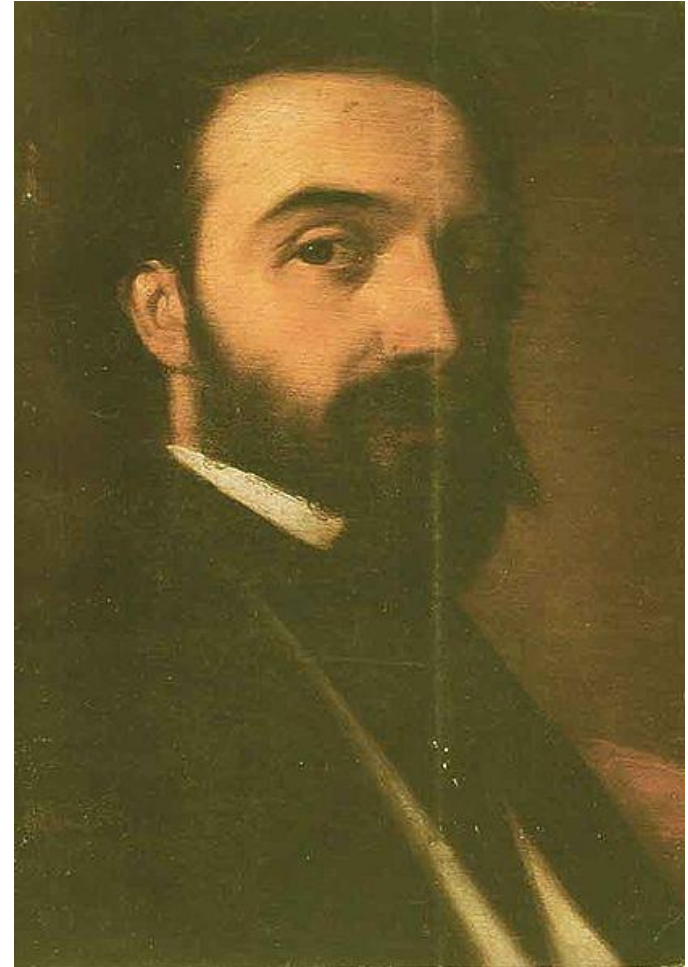
- Najviši domet romantičarski izraz u umetnosti ostvario je krajem šeste i početkom sedme decenije 19. veka.
- U stilskom i tematskom pogledu, romantizam donosi znatne novine u odnosu na prethodne preovlađujuće stilove:
 - veću slobodu poteza i kompozicije,
 - tople boje dopunjene igrom svetlosti i senke
- Većina srpskih slikara tog perioda ogleda se u slikanju kompozicija nacionalno-istorijske sadržine, ali, izlazeći u susret klijenteli, ne napušta ikonopis i portretno slikarstvo.
- U skladu sa romantičarskom idejom o konstituisanju nacionalnog identiteta, popularna tema slikara postali su događaji i ličnosti iz nacionalne prošlosti
- Najizrazitiji predstavnici ovog perioda su **Pavle Simić, Stevan Todorović, Novak Radonić, Katarina Ivanović i Đura Jakšić**

Đura Jakšić

Na slikama se vidi snažno osvjetljenje kome je određen izvor-vatra, sveća, reflektuje se na bliže i dalje oblike, gubeći se u punoj tami

Devojka u plavom (ulje na platnu)

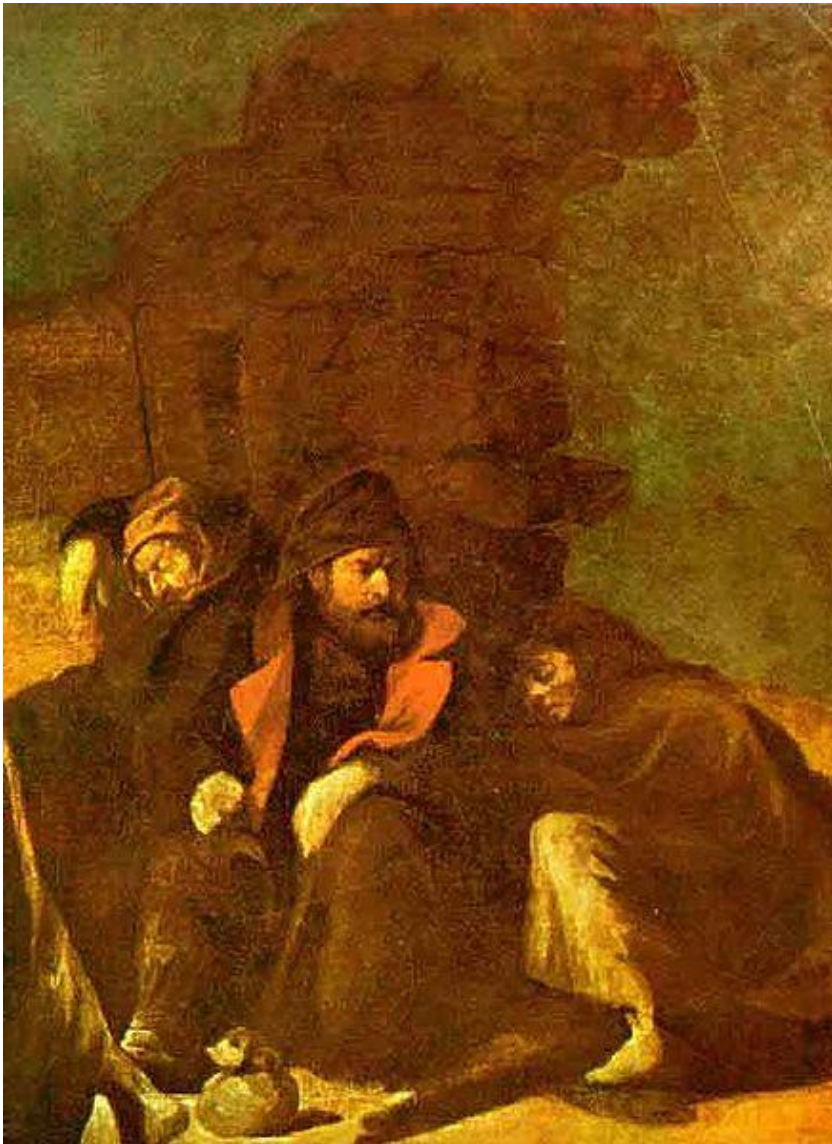
Autoportret (ulje na platnu, detalj)

Đura Jakšić, "Karadžorđeva smrt", 1862.

Đura Jakšić, Portret direktora Ćirića, 1864

Đura Jakšić, Noćna straža (ulje na platnu). Slika je posvećena javorskim junacima iz srpsko-turskog rata 1876—1878. godine

Đura Jakšić, Knez Lazar, (ulje na platnu), 1857-1858, danas u Narodnom muzeju u Beogradu

Stevan Todorović

Najpoznatiji i najpriznatiji slikar srpskog romantizma bio je Stevan Todorović (1832—1953).

Zahvaljujući dugom životu i izuzetnoj upornosti i marljivosti uspeo je da stvori bogat slikarski opus, ogledajući se istovremeno u svim likovnim rodovima, crkvenom i istorijskom slikarstvu, portretima i pejzažima.

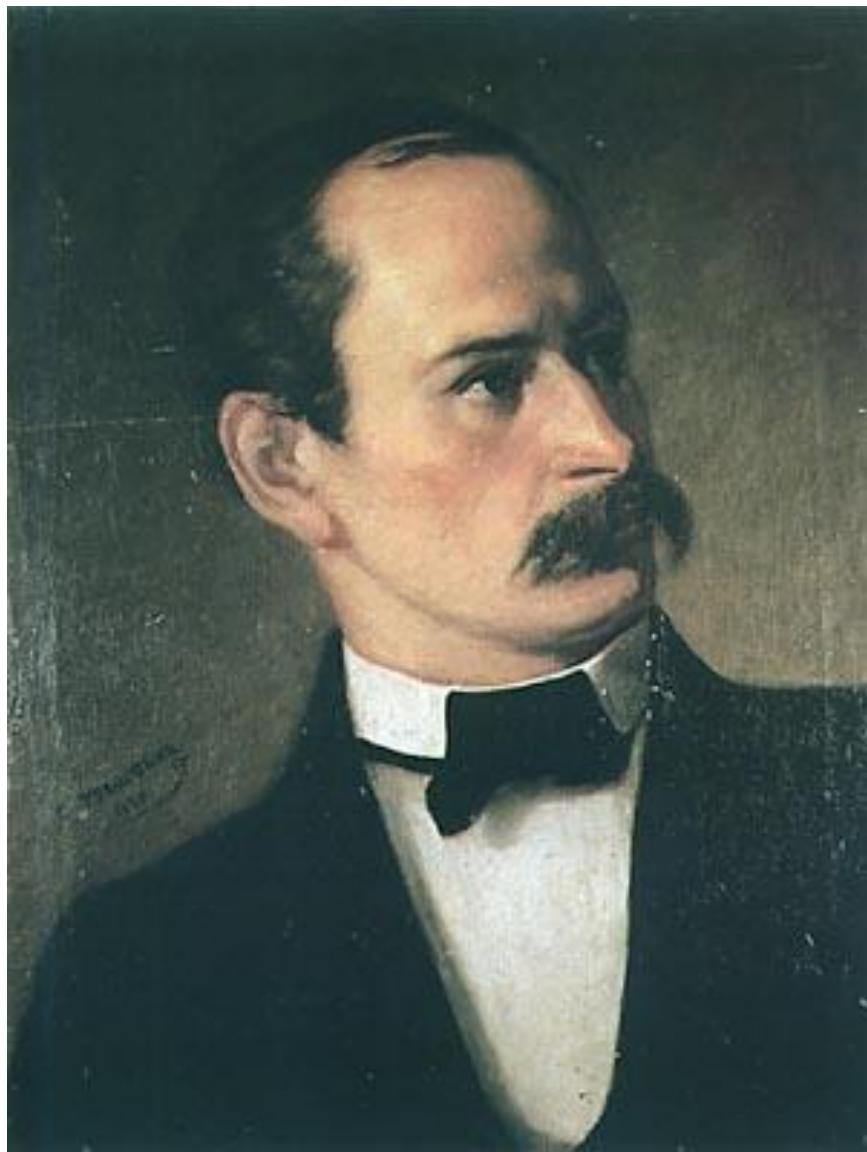
Otvorio je prvu slikarsku školu u Beogradu 1859. i razvio raznovrsnu i bogatu umetničku aktivnost u javnom životu Srbije.

Slikao je samouvereno, na uglađen, dopadljiv način. Tako je nastajala galerija portreta članova dinastije Obrenović, kneginje Ljubice sa sinovima, kralja Milana, kraljice Natalije, kao i književnika, naučnika i trgovaca, hroničara jedne epohe.

Bez slikarskih dela Stevana Todorovića nemoguće je pratiti umetnička stremljenja u društvenom životu Srbije i Beograda u drugoj polovini XIX veka.

U godinama između 1850. i 1880, njegovoj najpoletnijoj fazi, stvorio je snažna, neposredna dela, kao što su pejzaž Manasija, grupni portret beogradskih gimnastičara i dva autoportreta. Autoportret iz 1854. spada u najvrednija dela srpskog romantizma.

Stevan Todorović

U ovom portretu veština i rutina sasvim ubedljivo nadoknađuju iskrenost i mladalačko stvaralačko uzbuđenje.

Portret Đure Daničića

Stevan Todorović, Gimnastičko društvo, 1858-59.

ROMANTIZAM - ARHITEKTURA

Arhitekti iz Srbije školovani na Zapadu, preneli su u Srbiju vladajuće stilove savremene Evrope.

Glavni zastupnici ovakvih težnji bili su:

Slovak Jan Nevole

Aleksandar Bugarski

Konstatin Jovanović

Andra Stevanović.

Jan Nevole, Kapetan Mišino zdanje u Beogradu
(rektorat beogradskog univerziteta)

Vaznesenjska crkva u Beogradu - Pavle Stanišić i Jovan Ristić

Crkva je oblikovana u duhu tada vladajućeg romantizma, po ugledu na stare srpske manastire, pre svega Ravanicu. Prve ikone je naslikao slikar Nikola Marković 1864. godine, ali je kasnije izrada ikona poverena Stevi Todoroviću, koji je ovaj poduhvat završio 1881. godine.

REALIZAM

REALIZAM

Doba realizma u srpskoj umetnosti predstavlja razdoblje kada se cela srpska kultura razvijala uporedo sa evropskim.

Prva grupa domaćih realista prihvatila uglavnom tendencije Minhena, koji je bio umetnički centar srednje Evrope, gde je 1869. boravio i Kurbe, izvršivši snažan uticaj.

Srpski umetnici od svojih učitelja primaju ne samo realistički pogled na svet, već i praktični postupak slikanja, koloristička rešenja i tematiku.

Jedna od osobenosti srpskog realizma je odsustvo kompozicija sa naglašenim socijalnim temama, ali se zato neguje istorijski žanr, portret, pejzaž i mrtva priroda.

Najslavniji slikari ovoga pravca jesu Đorđe Krstić, Paja Jovanović, Stevan Aleksić, Uroš Predić i Đorđe Milovanović.

Paja Jovanović

www.pajajovanovic.rs

Muzej Paje Jovanovića

ul. Kralja Milana 21/IV

Paja Jovanović, Borba petlova, 1888

Ustanak u Takovu

Krunisanje cara Dušana – Paja Jovanović

- Urađena za svetsku izložbu u Parizu 1900 god.
- Dušan i Jelena naslikani u vizantijskoj odeći
- Careva garda naslikana po uzoru na nemačke vojnike
- Srpska konjica je prikazana u mletačkoj opremi

Krunisanje cara Dušana – Paja Jovanović

Seoba Srba pod Arsenijem Čarnojevićem

Uroš Predić

Školovao se u Beču a život je proveo između Beča, Beograda i rodnog Orlovata.

U svom slikarskom opusu najviše je negovao portret, žanr sa nacionalnim motivima i predstave istorijske tematike.

Bavio i ikonopisom i oslikavanjem ikonostasa, zbog čega se smatra poslednjim značajnim srpskim ikonopiscem.

Bio je jedan od osnivača Lade i Udruženja likovnih umetnika i dugogodišnji predsednik ovih udruženja. Dopisni član SANU postao je 1896. a redovan 1910. godine."

Kosovka devojka

Uroš Predić – Kosovka devojka

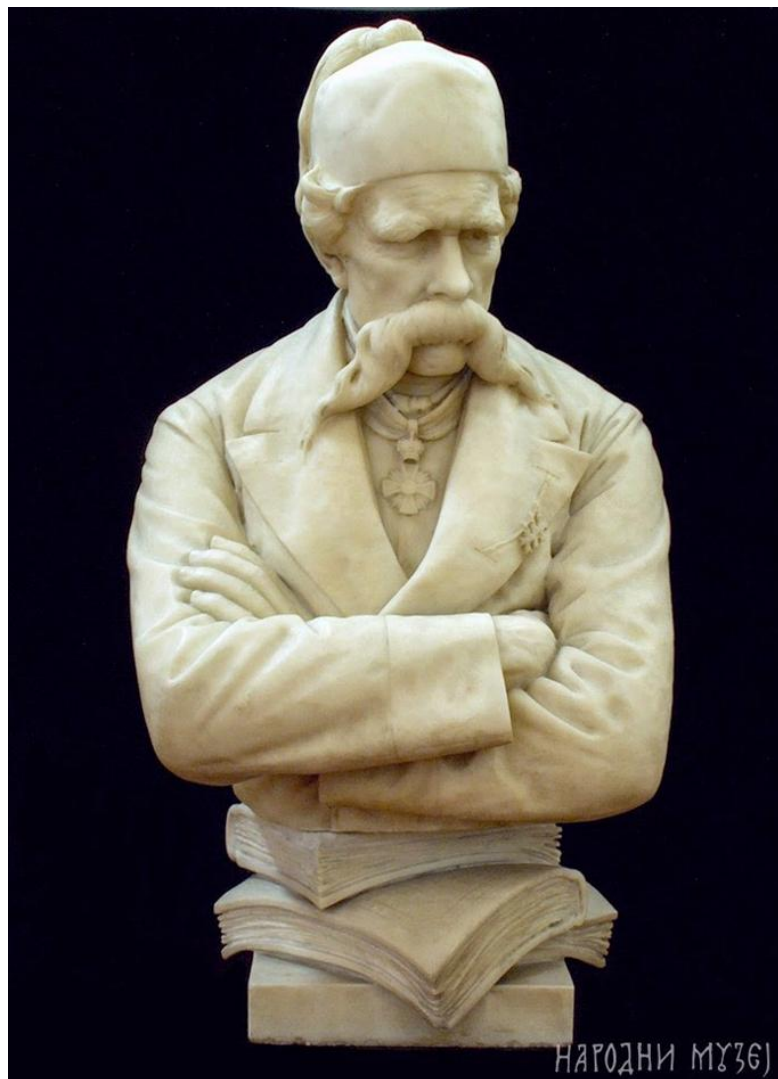
Uroš Predić, Hercegovački begunci, 1889

REALIZAM - SKULPTURA

PETAR UBAVKIĆ

(Beograd, 19.09.1850 — Beograd, 27.06.1910)

Srpski vajar i slikar, smatra se rodonačelnikom srpskog vajarstva.

Petar Ubavkić — PORTRET VUKA
KARADŽIĆA

Petar Ubavkić – Takovski ustanak

Enriko Paci, spomenik Knezi Mihailu, Trg republike

Realizam – arhitektura

Narodno pozorište u Beogradu – Aleksandar Bugarski

Aleksandar Bugarski – stari dvor - skupština

